

NYÍRMEGGYES

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017.

Tisztelt Nyírmeggyesiek!

Tisztelt érdeklődők és építkezők!

A fenntartható és élhető környezet kialakítása érdekében településünk célként tűzte ki, hogy az épített környezet és a közterületek egymást kiegészítő és figyelembe veendő harmonikus képet alkossanak. Fontosnak tartom, hogy reálisan lássuk adottságainkat és lehetőségeinket, valamint tudjuk azt, hogy milyen irányban kell tovább építkeznünk. Ehhez a településünkön élő emberek aktív szerepvállalására, értékteremtő munkájára is szükség van.

Mindenki szép házat szeretne. Házvásárlásnál könnyű helyzetben vagyunk, hiszen csak el kell dönteni, hogy az általunk megfizethető épületek közül melyik tetszik igazán. Nehezebb azonban a helyzet, ha új házat építünk. Abban mindenki egyetért, hogy szép házat érdemes építeni. Általános építészeti szabályok híján az egyes házak megjelenése igen eltérő lehet, ami sokszor zavaros településképet eredményezhet.

Hagyományos építészettel elvesztettük a kapcsolatot, szinte már nem is emlékszünk azokra az elvekre, amelyek a szép, régi faluképet eredményezték.

A településképi arculati kézikönyv készítése során a település lakossága, a helyi közösségek végig gondolhatták azt, hogy milyen környezetben szeretnének élni, s hogyan őrizzük meg Nyírmeggyes építészeti arculatát, kultúráját a jövő nemzedék számára. Az így létrejövő közös eredmény nem csak a mának, hanem a jövő generációinak is szól.

Csak együtt érhetjük el, hogy ezt a települést mindannyian otthonunknak érezzük és büszkén vállaljuk, hogy nyírmeggyesiek vagyunk.

Ezen gondolatok jegyében az építkezéshez, az otthonteremtéshez sok örömet és kitartást kívánok. Bízom benne, hogy együtt sikerül a településen élők életét szebbé, harmonikusabbá tenni, valamint a településünkön átutazók, idelátogatók is jó benyomással távozhassanak településünkről.

Szókéné Vadon Edit Etelka
polgármester

NYÍRMEGGYES

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 4

2. Nyírmeggyes bemutatása 6

3. Örökségünk 8

4. Településképi szempontból meghatározó területek Nyírmeggyesen 14

4.1. Településközpont

4.2. Kertvárosias, falusias lakóterületi településrészek

4.3. Ipari; gazdasági területek

4.4. Beépítésre nem szánt területek

5. Ajánlások Építészeti útmutató 20

Telepítés

Terepalakítás

Magasság

Tetőhajlásszög

Tetőforma

Színek

Erkélyek, tornácok

Ajtók, ablakok

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Részletek

Kerítések

Kertek

Utcák

Közterek, Közparkok, Közkeretek

6. Jó példák – épületek, építészeti részletek 50

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés, kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása)

7. Jó példák – sajátos építményfajták 52

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

BEVEZETÉS

„Az életnek értelmet csak a szolgálat adhat, mellyel az emberek ügye felé fordulunk.”

Márai Sándor

Márai Sándor nemes gondolatai valószínűleg az élet számos területén értelmezhetők és jelen esetben is megállják a helyüket. A néhány éve meghirdetett új Nemzeti Építészeti Politika megalkotói számos ponton tűztek ki új célokat, várhatóan egész életünket befolyásoló feladatokat, melyek egyike a minden magyar településen elkészítendő Településképi Arculati Kézikönyv. A tényleges munkában számos szakember mellett a helyi önkormányzat vezetői, a lakosság, a civil és gazdasági, gazdálkodó szervezetek képviselői is részt vettek.

Ahhoz, hogy ez a nagy formátumú, közös gondolkodás elvezessen a remélt eredményhez, a helyi viszonyokat értő, azok megismerésében és a helyiek véleményén, gondolkodásmódján, tervein, jövőképén alapuló, hasznosítható és hasznosuló végeredményig több hónapos együtt végzett munkára volt szükség. Számba kellett venni a település meglévő régi és új értékeit, át kellett beszélni szűk körben, vagy népesebb fórumokon a tapasztalatokat, a jelen és a jövő céljait és mindebből merítve, sokrétű támogatás külső, szakmai vélemény és az anyag folyamatos fejlesztése mellett jöhetett létre az a minden jövődöbéli felújítást, átalakítást, új építést tervezőnek szánt Településképi Arculati Kézikönyv (rövidítve: TAK), mely nélkül a következő években már el sem képzelhető építési szándék megvalósítása.

A TAK a „hely szelleme” megismerésén, az itt érvényes kontextusok vizsgálatán alapul és készítői a lakhatási és munkakörülmények biztosítása mellett az élhetőségnek, a változó energetikai, éghajlat változási követelményeknek való minél magasabb szintű megfelelést is szem előtt tartották. Előbbieken túl általános kulcsszónak tekintendő az illeszkedés, ami esetenként „arányosan” értelmezhető és a településszerkezet, az általános utcaképi megjelenés, a részletek vonatkozásában egyaránt elvárható, ugyanakkor nem kívánt gátja lenne a kortárs építészet jelenlétének, megvalósulásának.

A megszületett gondolatok természetesen nem örök érvényűek, azok az idő múlásával folyamatos odafigyelésre, felülvizgálatra szorulnak, amit akár évente célszerű megtenni.

Ezen az úton juthatunk el a múltból táplálkozó, a jelenben gondolkodó és a jövőt is megalapozó tudatosságig, melynek a jelen kézikönyv hasznos segítője kíván lenni. Mindezt az épület és környezete, az utcakép, az utcák, terek, az erdészeti, mezőgazdasági, természetvédelmi területek számbavételével.

A jelen bevezető immár a teljes kézikönyv megszületését is a bevezető gondolatban említett szolgálat, az emberek ügye felé fordulásunk eredményét igazolja és nyugtázza. Forgassák a jelen és a jövő Építői a Településképi Arculati Kézikönyvet, a TAK-ot haszonnal és megaláztatással!

NYÍRMEGGYES BEMUTATÁSA

„Szép erdeje volt, jóféle lapály és homokos határa búzát, rozsot, kukoricát bőven termett...”

Nyírmeggyes Szabolcs-Szatmár-Bereg megye szatmári részén, a Délkelet-Nyírségben található. A megyeszékhelytől, Nyíregyházától mintegy 51 km-re, a megye 2. legnagyobb városától, Mátészalkától 8 km-re fekszik. Nyírmeggyes utolsó hivatalosan becsült népessége 2 827 fő (2017. évben). Népsűrűsége 98 fő/km². Lakások száma 1038. Nyírmeggyes területe 28.8 km². A település neve vélhetően a meggy gyümölcs nevéből ered, feltehetően a termeltetés helyi hagyományából származtatva.

A település V. István király 1272. augusztus 3-án kelt oklevelében tűnik fel Hetény határjárásánál Medyes néven. Szent László fennmaradt kultusza miatt királyi telepítésűnek vélik. Oklevélben 1297-ben említik először, de akkor már kialakult faluként. 1300-ban földesura Topokai volt.

A XIV. század elején a Tövisiek Közép-Szolnokból származó családja birtokolta. A települést 1354-ben már csak telekhelynek nevezték, 1358-ban pedig kifejezetten lakatlannak. Egy 1357. évi oklevél szerint Ruszkával, Martonival és Hodással volt határos. Nevét 1381-ben Megyes alakban találjuk. 1383-ban Tövissedi Jakab birtokolta, majd a Csaholyiakra szállt át, s az övék volt a család kihalásáig. Később ez a birtokrész a Kállayak kezére került, akik egy részét be is népesítették. 1413-ban egy szent Andrásnak emelt templomról tettek említést. 1429. májusában Csaholyi István fiai: János és László nyertek új adományt Zsigmond királytól Meggyesre, de az egykori birtoktest továbbra is a Kállay és Csaholyi családok tulajdona maradt. Nyírmeggyes 1429-ben Megyes utragne alakban szerepelt. 1434. áprilisában az elhunyt Meggyesi Zsigmond és felesége hagyatékán osztoztak utódaik és örököseik, ekkor említik a falu Szent László király tiszteletére emelt templomát és István nevű plébánosát. 1471. szeptemberében a Báthoryak feldúlták Csaholyi Pál meggyesi birtokát, s a javait Bátorba hurcolták. Az 1514-ben meghirdetett keresztes hadba a térség falvaiból is szép számban vonultak. A XVI. században a térség földesurai a Báthoryak voltak.

A XVII. században Meggyes urai gyakran változtak. A II. Rákóczi Ferenc által elrendelt 1703-1705 között tartott összeírásból kitűnik, hogy Meggyes 2 hétig üresen állott az összeírás alkalmával, csupán 6 gazda lakott itt ekkor. 1742-ben restaurálták a templomát, két évvel később 1744-ben pedig másik harangot öntetnek a kisebbik mellé. Az 1766. évi tűzvész, amely egy villámcsapás következménye volt, elpusztította a település templomát és a parókiát is. 1783-ban 18 nemes és 6 adózó férfiúból megalakult az első presbitérium. A XVIII. században a gróf Teleki, Irinyi, Ujhelyi, Korda, Bay, Sulyok, Varga, Kovács és a Szatmári, Bence családok szerezték meg. Már Nyír-Meggyes néven írt róla Fényes Elek az 1851-ben kiadott Geographiai szótárában: "Szép erdeje volt, jóféle lapály és homokos határa búzát, rozsot, kukoricát bőven termelt, 1433-an lakták." Szatmár vármegye 1908. évi monográfiájában kisközségként szerepel 335 házzal, 1737 lakossal, 4092 hold határral és 12 tanyával. Akkori urai Illosvay Aladár és Bálint, özv. Vály Jánosné, Nemestóthi Szabó Antalné voltak.

A község 1786-ból származó pecsétje jól tükrözi, hogy az emberek fő megélhetési formája már ebben az időszakban is a mezőgazdaság volt. A zárt pecsétmező alján stilizált föld, abból kinövő lombos fával, fölötté az évszám: 1786. A fa bal oldalán alul görögdinnye, fölötté sárgadinnye, a jobb oldalon egy kéve búza látható.

A falu eredeti szerkezete keresztutcás, nagybeltelkes, központi része négy utca találkozási pontjában alakult ki. Szalagtelkeire a soros elrendezés jellemző. Az eredeti utcákon túli utak elsősorban a szomszédos községek felé vezető utak formájában alakultak ki.

Földrajzi adottságok

A Délkelet-Nyírség kistáj jellemzően 20-25 m magasra emelkedik ki a Tiszántúl síkjából, felszínét az észak-keleti Kárpátokból lefutó folyók hordaléka, valamint a szél alakította ki a pleisztocén földtörténeti korban. A település 37%-ban futóhomokkal fedett, homokbuckákkal tagolt hordaléksíkság. A futóhomok mellett humuszos homok, kovaványos barna erdőtalaj és réti talaj a jellemző. Éghajlatát tekintve a mérsékelt meleg és a mérsékelt hűvös éghajlati öv határán terül el. A mérsékelt éghajlat mellett magas a napsütéses órák száma (1980-1990), a középhőmérséklet 9,5-9,7 °C, az évi csapadékösszeg 590-610 mm között alakul. Az uralkodó szélirány az É-i és ÉK-i, de gyakori a DK-i szél is. Az éghajlat a nem túl víz- és hőigényes kultúráknak kedvez, elterjedt a rozs és vöröshere. A futóhomok kiterjedtsége elég magas, 37 %, ezért az erdősítési programokban gondolni kell az erdőterületek bővítésére.

Jellemző természetes erdőtársulások csak foltokban maradtak meg, elsősorban a vizenyős, művelésre nem alkalmas területeken. Erre az élőhelyre jellemző társulás a nyírláp és a fűzláp. A Nyírség potenciális erdőtársulása, a gyöngyvirágos tölgyes ma már nem található meg a település területén. Erdőinek jelentős részét akácok alkotják, kisebb területen pedig nemes nyárok, tölgyesek, fenyőfélék találhatóak. A nyílt társulások között homokpuszta-rétek is megfigyelhetők, jellemző a tőzegeper, sások előfordulása.

Meggyfesztivál

Érdemes megemlíteni Nyírmeggyes legnagyobb rendezvényét, a Meggyfesztivált, amit évről-évre megrendeznek. Az eseményen összejön a település apraja-nagyja, ahol különböző szakmai programokkal, vetélkedőkkel, koncertekkel és az est zárásaként tűzijátékkal várják az érdeklődőket. A rendezvény helyszínén természetesen találkozhatunk a meggyből készült különféle termékekkel is, amiket megkóstolhatunk és ha szeretnénk meg is vásárolhatjuk azt. A teljesség igénye nélkül a következő helybenkészült termékek: meggylekvár, meggyzörp, meggybefőtt, meggypálinka.

ÖRÖKSÉGÜNK

Nyírmeggyes legjelentősebb építészeti értéke, a középkori eredetű református templom, mely műemléki védelem alatt áll. A településen a református egyház története 1527-ben kezdődött: akkor kezdett terjedni a reformáció a környéken. A késő gótikus templom a XIV. században épült. A tornyon téglából készült a sisak, ami a környéken igen szokatlan.

Az épület hozzávetőlegesen keletelt, egyenesen záródó hajója téglalap alaprajzú, nyugaton egy nyolcszögletű harangtoronnyal, délen két toldalék építménnyel rendelkező kontyolt nyeregtetős épület. Bejáratai egy déli előtérből, illetve a nyugati torony tengelyében nyílnak.

A hajó párkánymagasságától nyolcszögletű torony földszintjén oldalanként 2-2 támpillér keretezte egyenesen záródó bejárati ajtó, felette félköríves ablak. A körbefutó főpárkány felett páros oldalanként 1-1 félköríves ablak nyílik. Fél órapárkánya felett falazott kő gúlasisak. A hajó háromszögű oromzattal kapcsolódik a toronyhoz, sarkain támpillérekkel, míg déli oldalához egy félnyeregtetős karzatfeljáró toldaléképület, illetve egy háromszögű oromzatos előtér, lizénás keretezésű falmezőben nyíló bejárattal. Közöttük neogótikus rézsús, könyöklős ablakok nyílnak. Egyenesen záródó végén 3 támpillér között 2 félköríves ablak. Északi falán 2 neogótikus ablak nyílik. Kontyolt nyeregtetején fémlemezborítás található.

A művelődési ház és a Községháza között áll a római katolikus egyházhoz tartozó Szentháromság templom, melynek kertjében egy fa harangláb is található. A templom ékes díszje Nyírmeggyes főterének.

A Baptista imaház a Dózsa György és a Bajcsy-Zsilinszky utca kereszteződésében található.

Arany János szobor és emléktábla

Az egyik legismertebb és leghíresebb írónk nevét viseli a helyi művelődési ház és az általános iskola épülete is. A művelődési ház névadóját, Arany Jánost Varga Tamás szobrász mintázta meg. Az életnagyságú, bronzból készült művet az épület elé, a rózsakert közepében helyezték el, 1999-ben. Az író arcképes emléktáblája az iskola bejárata mellett található.

2012-ben avatták fel az Arany János Általános Iskola udvarán Grigoriy Pototsky orosz szobrászművész alkotását, mely a Jóság szimbóluma nevet viseli. A pityang a művész szerint egy légi virág, mely a jóságot jelképezi. Egy hosszú szárú, virágot megjelenítő szobrot láthatunk, ahol a virágot nyitott tenyerek formálják, rajtuk tágra nyílt szemekkel. A szobrász így vélekedik koncepciójáról.:

„A nyitott tenyerek a Földet formázzák. Amíg jók vagyunk, addig óvjuk a Földet. Ha nem leszünk ilyenek, akkor a Föld eltűnik, és mindannyian elpusztulunk. Még a legnehezebb nemzetközi problémákat is a jóság elve alapján kell rendezni. Ezért szorgalmazom, hogy a különböző országokban helyezték el a jóság szimbólumát.”

A szobor másai szintén megtalálhatóak a világon már sokfelé, pl. Franciaországban, Németországban, Svájcban, Ausztriában, Kínában, Észtországban, Lettországban, Ukrajnában, és Oroszországban is.

Gébics tanya

A Nyírmeggyes határában lévő Gébics-tanya egy parabolabucka ölelésében, csendes, nyugodt környezetben helyezkedik el. A több mint két hektáros terület egyik része öreg akác, mely a homokbuckák megkötésére lett telepítve, a másik részén néhány éves akácültetvény található. A tanya vad és madárvédelmi bemutatóhelyként működik, valamint otthont ad környezet-, és természetvédelmi előadásoknak, foglalkozásoknak. Az ide látogatók megismerkedhetnek a vadon élő állatok és madarak életkörülményeit segítő eszközökkel és lehetőségekkel. Az évekkel ezelőtt létesített odútelep kiváló lehetőséget kínál az odúlakó madarak fészkelési szokásainak megfigyelésére, a fiókák fejlődésének nyomon követésére. A látogatók betekintést nyerhetnek az odúkészítés, a helyes odúkihelyezés, takarítás rejtelmeibe is.

Madaraink egy része odúköltő, idősebb fák törzsét, ágait használják a költésre. A településeken és a mezőgazdasági területeken egyaránt jelentkező természetvédelmi probléma, hogy az idősebb, odúképződésre, odúkészítésre alkalmas vastagságú fák állománya kevés vagy teljesen hiányzik. Mesterséges fészekodúk kihelyezésével ezen segíteni lehet. Attól függően, hogy milyen madárfajokat szeretnénk megtelepíteni, a madarak igényeihez és testméretéhez alkalmazkodva különböző odúkat kell alkalmaznunk.

Nyírmeggyes természeti értékei

Nyírmeggyes külterülete nagyrészt mezőgazdasági terület és telepített akác, nyár, de itt is található érdekes és megőrzésre érdemes élőhelyeket. Kiemelten fontos lenne a homokbuckák között megbúvó égerlápoknak és mocsaraknak a megóvása. Igen változatos élővilággal találkozhatunk ezeken a kis élőhelyszigeteken, amelyek sokat megőriztek az eredeti növény-, állatvilágból. Az égeresekben többek között fellelhetjük a kékcinegét, a fekete rigót, széncinegét, fekete harkályt, az emlősök közül a mogyorós pelét stb. A náddal és gyékénnyel benőtt mocsaras területeken gyakori vendégek a poszátafélék, tücsökmadarak, de itt fészkel még a barna rétihéja, mely védett madarunk, eszmei értéke 50.000 Ft, és a tőkés réce is. A vizenyősebb élőhelyeken megtalálható a mocsári teknős és a vízisikló. Ezért is fontos nagyobb figyelmet fordítani ezen területekre, hiszen ezek biztosítják a legideálisabb élőhelyet a térség növény- és állatvilágának fennmaradásához. A Gébics tanyáról egy rövid sétával juthatunk el egy közeli éger lápba, melynek domináns faja az éger, de mellette a magyar és magas kőris is előfordul. A mélyebb, vízállásos fekvésben magassásos, nádas társulás váltja fel, ahol már a fűzfajok is megfigyelhetők, tavasszal tömegesen nyílik a mocsári nőszirm. Csökkenő vízszint mellett sajnos tömegessé válnak a nitrofil fajok (fekete bodza, felfutó komló, nagy csalán). A terület érdekessége, hogy megfigyelhető a különböző, vízhez kötődő társulások együttes jelenléte. A természetes élőhelyek megőrzése érdekében a legfontosabb feladat a meglévő belvízcsatornák vizének visszatartása, a lefolyás lassítása. Az erdőben szívesen dagonyáznak vaddisznók. Madárfajok közül érdekesség a nyaktekercs, csuszka, lappantyú, magasabb vízállás esetén vízimadarak is visszatérő látogatói a helynek. A Gébics tanyán található kerti kistó számos békafajnak szolgál szaporodóhelyül, mint például a barna varangynak, erdei békának, zöld levelibékának és a vöröshasú unkáknak.

Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) fiókák

Tövisszúró gébics (*Lanius collurio*) fiókák

A Hortobágyi Nemzeti Park adatközlése alapján Nyírmeggyes közigazgatási területe Érzékeny Természeti Területnek minősül, a **Dél és Kelet-Nyírség Érzékeny Természeti Terület** részét képezi. A település közigazgatási területén a **Nemzeti Ökológiai Hálózat puffer és magterületei** találhatóak. Továbbá Nyírmeggyes település területe **Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek** övezetével van átfedésben. Nyírmeggyes közigazgatási területén a következő fokozottan védett fajok fordulnak elő: kuvik (*Athene noctua*) és fekete gólya (*Ciconia nigra*).

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK NYÍRMEGGYESEN

Nyírmeggyes településképi arculatának vizsgálatakor négy eltérő karakterű településrészt határoztunk meg. A település belterületén két eltérő karakterű településrész található: a településközpont és a kertvárosias, illetve falusias jellegű lakóövezetek, amik a központot veszik körül. A település külterületén, elsősorban északon, a bevezető út mentén találhatóak az ipari, gazdasági létesítmények, melyek eltérő karakterrel rendelkeznek, és eltérő ajánlásokat kívánnak meg. A negyedik kategóriába a beépítésre nem szánt területek kerültek.

Nyírmeggyes jellegét tekintve szabálytalan alaprajzú, több utcás, útszéli település. Határait és alaprajzát alapvetően a talajviszonyok határozzák meg. A szép és rendezett település sokmindent megőrzött múltjából, így az eredeti keresztutcás, nagybentelkes településszerkezet nyomait is felfedezhetjük. Hagyományos beépítésű többi utcája a szomszédos községek felé vezető utak mentén alakult ki. Az ezekből leágazó rövid és görbe utcák a „gödrök” és az ún. „Gebevég” beépítésének eredményei. Utcai előkertes beépítésűek. Szalagtelkeire a soros elrendezés a jellemző. A telkek három részre osztottak: az ún. nagy udvaron nem épült melléképület, esetleg a házzal szembeni telekoldalra a nyári konyha épül; a hátsó udvar legjelentősebb építménye a dohánypajta vagy hodály, s itt kapott helyet a többi gazdasági épület is. A parasztudvarok épületei funkciójuknak megfelelően tagoltak. Nyírmeggyesen 32 utca található, a lakások becsült száma 1038.

TELEPÜLÉSKÖZPONT

A településközponti vegyes terület több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, lakó- és olyan helyi települési szintű igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, szálláshely szolgáltató, egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális épületek, valamint sportlétesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek alapvetően nincsenek zavaró hatással a lakófunkcióra.

Nyírmeggyesen a központban megtalálhatóak a főbb középületek (Művelődési Központ, Községháza, Egészségház), a református és a római katolikus templom, az általános iskola és az óvoda épülete is.

A központ a középkortól kezdve négy utca (Rákóczi, Petőfi, Lenin (ma Szalkai), Bajcsy-Zsilinszky) keresztezési pontjában volt. Meg kell említeni a Rákóczi utca által határolt orsós utcaserkezetet, melynek középpontjában a műemléki református templom áll. A településközpont a település meghatározó területének minősül.

KERTVÁROSIAS, FALUSIAS LAKÓTERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZEK

A kertvárosias, falusias településrész Nyírmeggyes vonatkozásában a településközpontot körülölelve helyezkedik el, a lakóterületek nagyarányban a településközponttól északra, keletre, és délkeletre koncentrálódnak. Nyírmeggyesen a meglévő lakóépület állomány jelentős mértékben őrzi a múlt emlékeit, illetve a hetvenes, nyolcvanas évek államilag is támogatott lakásépítései nyomát. Az utóbbi évek jelentős építési könnyítéseinek hatása is kezd érezhetővé válni, bár egyelőre az új, illetve mértékadó beavatkozással átépülő lakások, családi házak száma nem jelentős. Az épületek jellemzően a telek oldalhatárán állnak. Az épületek a központban szorosabban, zártabban helyezkednek el egymáshoz képest, a központtól távolodva a beépítés egyre szellősebbé válik. A telkek mérete változatos képet mutat, a telkek alakja alapvetően hosszúkás, szalagszerű. Érdekes módon a leghosszabb telekmérettel rendelkező ingatlanok a településközpont közelében, a Petőfi utca és a Béke utca között találhatóak. A hosszúra nyúlt telek végét is hasznosítják, művelik, kukoricát, gyümölcsfákat találunk legtöbbször.

IPARI, GAZDASÁGI TERÜLETEK

A település lakossága alapvetően a mezőgazdasági termelésből, a megtermelt javak feldolgozásából, értékesítéséből szerzi jövedelmét. A lakosság egy része ingázóként a szomszédos településekre, elsősorban a közeli Mátészalkára jár dolgozni. A település ipari, gazdasági zónái alapvetően a település peremén, leginkább a lakóterületektől északra helyezkednek el. A Mátészalka felé vezető út mentén konzervipari létesítmény és savanyítóüzem működik. A település lakóterületei közé ékelődve további kereskedelmi és raktározási célú telephelyek létesültek. Tekintettel arra, hogy az ipari területek többsége településképi szempontból jól látható, esetenként meghatározó helyen található, elengedhetetlen ezek településképi hatásának vizsgálata és megújulásuk, fejlesztésük településképi koordinálása.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A település közigazgatási területe építési szempontból két részre tagolódik, beépítésre szánt területekre és beépítésre nem szánt területekre. A település közigazgatási területének beépítésre nem szánt területei közé tartoznak a közlekedési-, közmű elhelyezési területek, a zöldterületek (közparkok), erdőterületek (védelmi erdők, gazdasági erdők, egészségügyi, szociális, turisztikai erdők), mezőgazdasági területek, (kertes mezőgazdasági területek, általános mezőgazdasági területek), és a vízgazdálkodással összefüggő területek. A beépítésre nem szánt területeken kialakult tájhasználat szervesen kapcsolódik a település történetéhez, közrejátszik a helyiek identitásának kialakulásában és erősítésében.

A KÜLTERÜLET TERÜLETFELHASZNÁLÁSI ELEMEI NYÍRMEGGYESEN

Szántók: Nyírmeggyes külterületén a mezőgazdasági jelleg az uralkodó. Az éghajlat a nem túl víz- és hőigényes kultúráknak kedvez, elterjedt szántóföldi növény a búza, a kukorica, a rozs és a vöröshere. Ma a külterület döntő részét, foglalják el a szántók, melyek részben közúton, részben dűlőutakon jól megközelíthetők. A szántóterületek a határban összefüggő felületként jelennek meg, a táblák határain futó csatornák és utak menti fasorok csak helyenként tagolják a tájat.

Rétek, legelők: A gyepes területek erősen megfogyatkoztak az utóbbi száz évben. A nyílt társulások közül a homokpusztarétek jellemzőek. A mélyedésekben gyakoriak a vízállásos, nedves rétek, mocsárrétek. A rétek és a legelőként hasznosított gyepterületek együttesen a külterületnek kb. 1%-át teszik ki.

Erdők: Erdőtársulásait jelentős mértékben akác, nemes nyár, fekete fenyő és erdei fenyő ültetvények jellemzik. A tölgyesek kisebb arányt képviselnek. Az erdők a település 1/3-át borítják.

Gyümölcsösök: A gyümölcsösök területe az utóbbi években az alacsony felvásárlási árak miatt csökkent. Az alma- és meggytermesztés jellemző a településre. A gyümölcsösök nagy része a külterületen található, körülbelül a külterület 18%-a. A zártkerti területeken korábban elsősorban a szőlőtermesztés volt jellemző, amit ma részben gyümölcsösként, részben szántóként hasznosított parcellák tarkítanak, de jelentős a parlagon hagyott területek aránya. Szőlőként nyilvántartott terület kb. 1%.

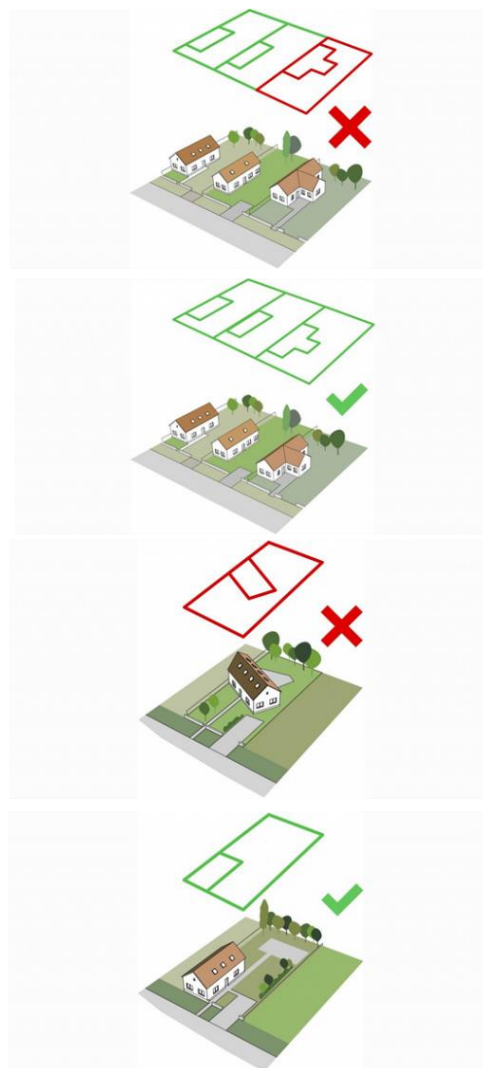
AJÁNLÁSOK- ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Településközpont

TELEPÍTÉS

A településközpontban a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára többségében merőleges rendszerű. Kivételt képeznek az 1970-80-as évek sátozott un. kockaházai.

A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárára állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

TEREPALAKÍTÁS

Nyírmegyes településközpontjában a terepadottságok nem indokolják a terepalakítást.

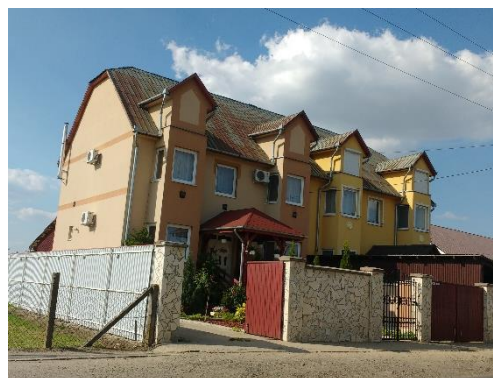
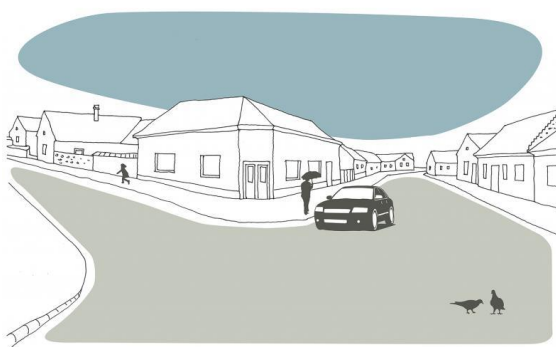

MAGASSÁG

Nyírmeggyes településközpontjában egyforma magasságú épületek találhatóak. Többnyire a középületek és néhány tömszerű építmény a főutca mentén, amelyek magasabbak az átlagnál.

Törekedni kell arra, hogy a meglévő épületek közé épülő új házak hasonló magassággal épüljenek, mint a környezetükben levők. A kialakult legnagyobb épületmagasságot meghaladó méretek nem ajánlatosak. A túl magas házak nem illeszkednek Nyírmeggyes településközpontjának utcaképebe. Azonban a fél szint eltérés nem zavaró. Kivételesen akár max. egy teljes szint eltérés is biztosíthat illeszkedő utcaképet, de ehhez megfelelő építészeti eszközök (tömeg lépcsőzés, kis magasságú tető vagy eresz) is szükségesek.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetük. A túl magas, illetve túl alacsony tetőhajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek Nyírmeggyes településközpontjának utcaképebe.

Kivételt képezhet kellő széles telkeken, modern épülettömeg esetén az ahhoz igazodó aszimmetrikus, vagy akár részben lapos tető, mely az utcaképben nem próbál hivalkodni. Oromfalas kontyolt és sátoztetős házak egymás mellettisége heterogén utcaképet eredményez. Ekkor a közel azonos tetőhajlásszög lehet rendező elv.

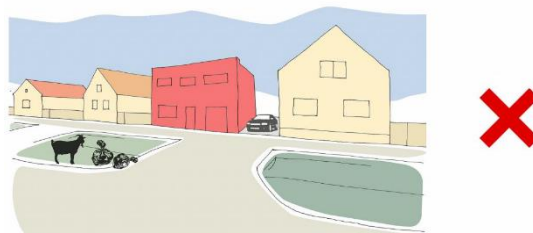

TETŐFORMA

Az építésnél a házaknak az utcában jellemző tetőforma figyelembe vételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

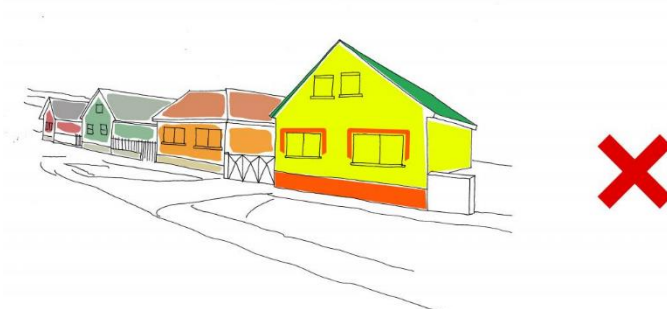

SZÍNEK

Nyírmeggyes településközpontjának színvilága viszonylag egységes, megfigyelhető egy visszafogott anyag- és színhasználat.

Nyírmeggyes központjában a meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemezfedés és burkolat.

Tetőfedő anyagként a helyben használatos, hagyományos anyagok és színek javasoltak.

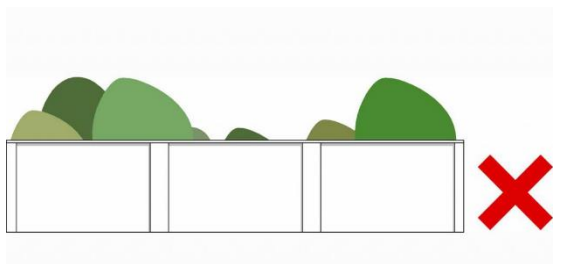

KERÍTÉSEK

Nyírmeggyes településközpontjában az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások kerülendők.

Áttört kerítések nádszövettel és egyéb módon való zárása nem megfelelő.

A tömör, falszerű, áttörésmentes kerítések nem elfogadhatóak.

Javasolt megoldás: természetes határ, kerítés kialakítása növényzetből.

Javasolt megoldás: teljesen áttört, drótfonatos kerítés

Javasolt megoldás: Oszlopos kerítés 1/3 lábazat és 2/3 áttört résszel.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

Nyírmeggyes településközpontjában kevés a hagyományos oldaltornácos ház, az épületek bejárata előtt kialakított fedett tornác gyakori. Az épületek többnyire egyszintesek, így az erkélyek kialakítása sem gyakori.

A modern építészetben újra értelmezett tornác a lakóépületek mellett akár középületeinknél is megjelenhet. Ez továbbra is véd az esőtől, a hótól, árnyékol és az akadálymentesítésben is fontos szerepe lehet. Ez alatt ugyanis fedetten lehet kialakítani az akadálymentes megközelítést biztosító rámpát.

Egy szép tornácos kialakításra láthatunk példát a Községháza bejáratánál. A tornác fából faragott, oszlopos alátámasztással rendelkező, egyedi tervezésű, tulipános virágmintával díszített.

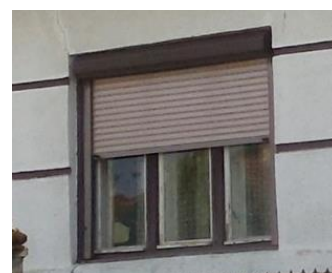
AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt.

A hagyományos nyíláskialakítás a településközpontban a lakóházak esetében általában kétszárnyú, jellegzetesen két vagy háromosztatú, az utcai homlokzaton szimmetrikus megjelenéssel.

A középületeken a funkcióhoz igazodó méretű és formájú ablakokat találhatunk. Középületeken jellemzőek a hosszú, sűrű kiosztású, keskeny ablakok, illetve a nagy üvegfelületek alkalmazása is kedvelt eleme a modern építészetnek.

Az ablakok keretezése mindig is hangsúlyos eleme volt a homlokzatoknak. Ügyeljünk itt is a színek harmonizálására, válasszunk megfelelően illeszkedő árnyékolót, redőnyt.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Egy épület homlokzatának a kialakítása az építető felelősége. A kialakítás módja, a választott szín és anyaghasználat mind befolyásolják és meghatározzák a kialakult vagy kialakulóban lévő utca képét. Igyekezzünk a homlokzatot úgy megtervezni, hogy a választott színek és anyagok harmonizáljanak egymással, ugyanakkor az épület a környezetével is összhangban legyen, így egy egységes arculat hozható létre, melyre büszkék lehetünk.

Az utóbbi évek karakteres, modern hangulatú létesítménye az általános iskola épületkomplexuma, mely az Ybl-és Kossuth-díjas építész, Bán Ferenc által vezetett "A" Stúdió '90 Kft. munkája. Az épület karakterét meghatározó tömegformálási elemeknek köszönhetően a település egyik jellegzetességévé vált a létesítmény.

RÉSZLETEK

Az épület utcaképi harmóniájának biztosítását az épület egyes részleteinek kidolgozása is elősegítheti. Ezért az épület ornamentika, a homlokzati hirdetőfelület, egyéb műtárgy kialakítása, helye illeszkedjen az épület egészéhez.

Érdekes és jó részlet a Községháza udvarán található gabionból kialakított pihenő kertrész. A gabion elnevezést azokra a fémrácsokból készült kosarakra alkalmazzák, melyek kővel megtöltve, súlyuknál fogva biztosítják egy rézsű vagy mederpart állékonyságát. A gabion felhasználása többféle módon történhet, alapvetően kerítések, támfalak építésére szolgál, de az építőiparban és a kertépítészetben is egyre elterjedtebb elem. A Községháza udvarán nem csak kerítést alakítottak ki belőle, hanem különféle kertibútorokhoz, padokhoz, kisasztalhoz, csikkgyűjtő és szeméttároló alapjához is felhasználták, sőt még növények ültetésére is alkalmas lehet virágládaként.

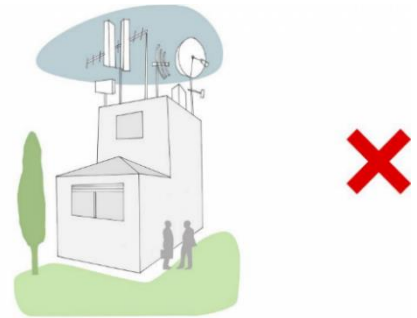
Az épületeken megjelenő műszaki berendezések (parabola antenna, légkondicionáló berendezések, napelemek, napkollektorok stb.), reklámtáblák nagyban befolyásolják az utca képét, ezért nem mindegy hova és milyen minőségben kerülnek elhelyezésre.

A műszaki berendezések utcafronton, illetve homlokzaton való elhelyezését kerülni kell, helyette válasszunk kevésbé frekvenciált helyet, ahol kevésbé zavaró a látványuk. Légkondicionáló, parabola antenna elhelyezésére például alkalmas lehet az erkély, loggia vagy az épület hátsó, oldalsó fala.

Az alternatív energiaforrások használata háztartásunkban pozitív és támogatandó. Ügyeljünk arra, hogy a napelemek lehetőleg egységes felületet képezzenek, ne folt szerűen telepítsük őket. A napelemek tartószerkezetét lehetőség szerint a tetőcserep színével harmonizálva valósítsuk meg.

Sajátos építményfajták, vonalas létesítmények (közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási létesítmények stb.) elhelyezésékor javasoljuk az erre vonatkozó jogszabályok betartásán túl az illeszkedés elvét szem előtt tartani. Lehetőség szerint a közműveket a föld alatt vezessük be az épületbe, ha szükséges az épület oldalfalán vezessük a kábeleket, csöveket, ahol kevésbé zavarják a látványt.

Reklámtáblák, cégérek, hirdetőfelületek elhelyezésekor vegyük figyelembe az épület stílusát, korát, ahhoz színben, anyagban harmonizálva illeszkedjünk. Javasolt az épület homlokzatának védelme érdekében az épület falához rögzített konzolos táblák vagy az épület elé kihelyezett álló táblák alkalmazása.

KERÍTÉSEK

A kerítés egyszerre teremt kapcsolatot a közterülettel, és ugyanakkor elválasztja azt az ingatlantól. Minden településen vannak olyan jellegzetes helyi anyagok, formák, melyek visszatérő motívumként jelennek meg.

A kerítés kialakításánál az épület anyaghasználatát, színezését vegyük figyelembe. A kapu, a belépés helye lehet hangsúlyos, de nem hivalkodó. Az áttört kerítés hagyja látni az épületet, a kertet, így az utcakép látványa jobban érvényesül.

A településközpontban jellemzően fa vagy kovácsoltvas kerítéssel találkozhatunk kőburkolattal kombinálva. Megjelennek a sövényből kialakított kerítések is, jellemzően a középületeknél.

KERTEK

A kert az épített környezet része, közvetlen életterünk szabadterre kiterjesztett közege, amely akkor tölti be szerepét, ha harmonikus egységet képez az épülettel, amelyhez kapcsolódik. Törekedjünk arra a kertalakítás során, hogy az épület és a kert stílusa, hangulata harmóniában legyen egymással.

A szemlélő számára telkünk láthatóbb része az elő-, illetve oldalkert lehet, amely nem csak védelmi, hanem díszítő szerepet is ellát. Díszes, gondozott előkertünkben nem csak saját magunk, hanem az arra tévedők is gyönyörködhetnek; jó benyomást kelthetünk, és nem utolsósorban hozzájárulunk utcánk, településünk szép arculatához. Érdemes olyan növényfajokat választani, amelynek nem csak a virágai, a levelei és a termésük is díszítő értékkel rendelkezik, így az év minden szakában lesz miben gyönyörködni.

Lehetőség szerint a helyi természeti adottságokhoz és a meglévő környezethez illeszkedő fajokat válasszunk. Az előkertbe mutatós, gazdag színvilágú növényeket ültessünk. A fák közül leginkább a közepes méretű, laza ágállású fajokat válasszunk. Bizonyos mértékben használhatunk örökzöldeket is, de kerüljük a magasra növő fajokat, melyek kitakarják a házat és télen nem engedik be a napfényt.

Az alacsony örökzöld növényekből kialakított sövények viszont összekapcsolhatják az épületet az utcával vagy akár térfelvároló fal is kialakítható belőlük. Ilyen sövény kialakítható például puszpángból (*Buxus sempervirens*) vagy japán kecskerágóból, illetve ennek fajtáiból (*Euonymus japonicus*).

A kert és az épület harmóniája ugyanolyan fontos, mint a kerítés és az épületé. A növényzet ne takarja el túlzottan az utcaképből megjelenő épületet, hagyjuk látszani a kertet. A kerti bútorok, építmények épülettel azonos anyaghasználata, színezése, a burkolatok anyagválasztása rendezett képet mutat, összhangot teremt kertünkben.

UTCÁK

A települések úthálózatának kialakulása általában visszavezethető a tájalakulás történetére. Az egykori természeti adottságok meghatározták a letelepedés helyét, a kialakult lakóhelyeket pedig közlekedésre alkalmas utakkal kötötték össze. Nyírmeggyes településközpontja több utca találkozásánál alakult ki.

Egy település arculatához az utak, utcák állapota, megjelenése nagyban hozzájárul. Az út, amin keresztül a településre érkezünk meghatározza a településről alkotott véleményünket, ezért különösen fontos, hogy az utak mindig karban legyenek tartva, az út menti növényzet ápolva legyen rendszeresen.

Nyírmeggyes központi településrészén az utcák viszonylag egyenes vonalvezetésűek, keskenyek. A főút mentén a gyalogosok számára burkolt járda található, a szűkebb kisutcákban azonban a gyalogos forgalom biztosítása nem megoldott. Az út menti fásítás nem jellemző a településközpontban, illetve csak szakaszosan fordul elő, nem folytonos a növényzet. A megjelenő szakaszos fásításra előszeretettel használják a település jellegzetes gyümölcsfáját, a meggyet.

A település utcái vezetnek a tekintetet, felfűzik a települést alkotó elemeket, ezért harmonikus, egységes kialakításuk fontos. Külön figyelmet kell fordítani az infrastruktúra hálózat elemeinek kiépítésére, nyomvonalvezetésre, felszíni és felszín alatti elemeinek utcaképhez illesztésére is.

A fasorok kiemelik a település fő útvonalaait, vezetnek a tekintetet, és nem utolsósorban zöldfelületet képeznek, melynek számos környezetjavító hatása van, mint például a zaj és egyéb légszennyező anyagok, a por szűrése és a mikroklíma javítása.

A fajok kiválasztásánál sok szempontot kell figyelembe venni, de a két fő szempont a tűrőképesség és a jó regenerálódó képesség legyen, hiszen a városi közegben élő növények között a fasorokat éri a legtöbb és a legerősebb károsító hatás (szózás, kipufogógázok, taposás, a talaj szárazsága és levegőtlenesség stb.).

További fontos szempont lehet a fajok kiválasztásánál a várható magassága, ami azért fontos, mert az ágakat később lehet, hogy vissza kell vágni, ha azok a felsővezetékbe érnek és előnytelenül fognak mutatni a vízszintesen lenyesett lombkoronájú fák.

Ajánlott olyan fajfajtát választani, melyek kevesebb idő és energiáfordítást igényelnek a fenntartás során. Kerüljük a könnyen töredező fajfajokat, mint a fűz és a nyárfa fajok, és azokat is, amelyek virágukkal, termésükkel szemetelnek (pl. japánakác, szivarfa). Manapság egyre gyakoribb népegészségügyi probléma a lakosság körében az évente akár többször is jelentkező szénanátha, ezt a szempontot is vegyük figyelembe a fajfajok kiválasztásánál, ne ültessünk pollenallergiát okozó fajfajokat (nyír, nyár, hársfa fajok) sűrűn lakott területekre.

Kerüljük az invazív fajfajokat (nyugati ostorfa, amerikai kőris), ültessünk helyettük a már beállt zöldfelületekbe illő, a helyi környezeti adottságokhoz könnyen alkalmazkodó fajfajokat. Utcafásításra ajánlott fajfajok például a korai juhar és különböző fajtái (Acer platanoides 'Globosa' és 'Crimson King') gömbkőris (Fraxinus ornus 'Mecsek'), kínai díszkörte (Pyrus calleryana 'Chanticleer'), csörgőfa (Koelreuteria paniculata).

A burkolt járdák esetében válasszunk tartós, könnyen tisztítható anyagokat, színválasztásnál a semleges, környezettel harmonizáló árnyalatokat részesítsük előnyben. A lakóházak előtt kialakított kertek is jelentős szerepet játszanak az utcakép formálásában, továbbá összekapcsolják a közterületeket a magántelkekkel. Nyírmeggyesen is előszeretettel alakítanak ki ilyen előkerteket a lakosok, melyet nagy gondval ápolnak.

Ezeknek az átmeneti zöldfelületeknek a tervezésekor vegyük figyelembe a kialakult környezethez való illeszkedés szabályait. Kerüljük a túl sűrű, túl nagy felületet kitakaró növényesáv kialakítását, különös tekintettel az utcák keresztveződésében és a gyalogos átkelők környezetében, ahol az utak beláthatósága az elsődleges.

KÖZTEREK, KÖZPARKOK, KÖZKERTEK

A közösségi szabadterek azok a találkozási pontok, ahol a településhez, településrészhez és a helyi közösséghez tartozásunkat a természethez kapcsolódva, szabadabban élhetjük meg. Mivel rendszerint hosszabban tartózkodunk ezeken a helyeken, megjelenésük különösen fontos. Rendszerint ezért a teresedések összetett tervezését szakemberek csoportja végzi.

A teresedések kialakításakor fontos felmérni a használók várható szokásait, a használók számát, a használat időszakait, jellegét. A megfelelő mennyiségű és minőségű teret szükséges biztosítani a tevékenységhez és a közlekedéshez. A növényfajok megválasztása és ültetése során azok térigényét is figyelembe kell venni, számolva növekedésükkel, egymásra árnyékolásukkal.

Nyírmeggyes településközpontjában egy mértékadó köztérről beszélhetünk, ez a négy utca találkozási pontjában létrejött főtér. A tér részben térkővel, részben zútottkővel burkolt. Igényes, egyedi mintájú faragott virágládák díszítik a zöldet. Jellemzőek a lelógó, ún. szomrú habitusú fafajták, de találhatunk gömbkoronájú, vöröslevelű díszszilvát is.

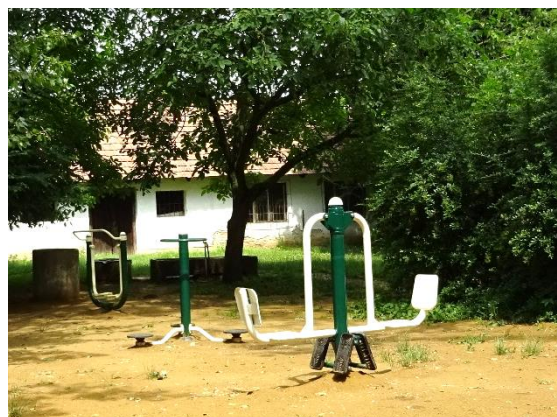
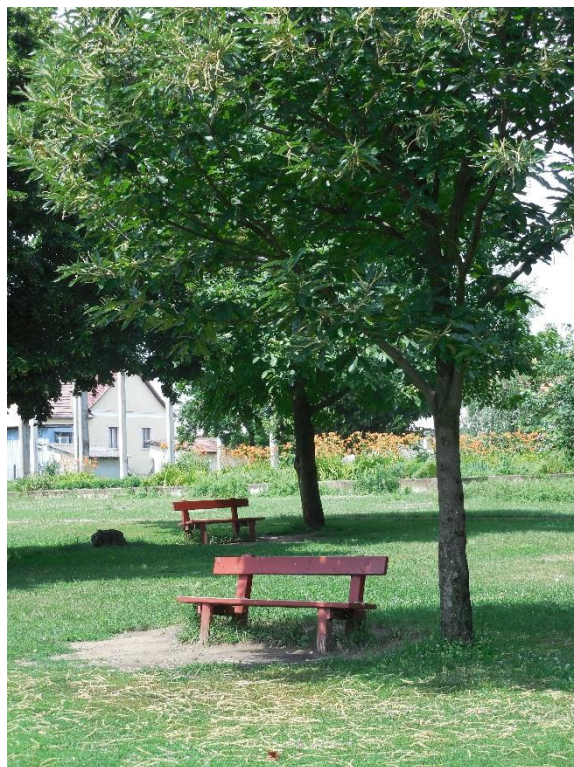
A közparkok témakörében meg kell említeni az általános iskola mögötti hatalmas zöldfelületet, mely egyrészt kiszolgálja a gyerekek, diákok igényeit, ugyanakkor alkalmas egy nagyobb rendezvény lebonyolítására is.

A területen többféle funkciójú részt találhatunk egymástól elkülönítve.

Az iskola épületéhez közel eső részen homokba ágyazott játszószerkezet (csúzdát, hintát, libikókát) tartalmazó játszóteret és egy kültéri kondigépeket tartalmazó sarkot is kialakítottak, mely remek lehetőséget biztosít a szabadban való mozgásra felnőttek és gyerekek egyaránt.

A terület központi részén egy nagyméretű focipálya van két kapuval, mellette pedig egy kosárlabda pálya található két palánkkal.

A terület jó zöldfelületi mutatókkal rendelkezik, a burkolt felületek aránya minimális. A növényállományra jellemző a változatosság, lombhullató és örökzöld fajok egyaránt megtalálhatóak a területen. Előforduló fajok a dió, a nyár,- nyírfafajok, juharfák, eperfa, vadgesztenye, hársfa stb.

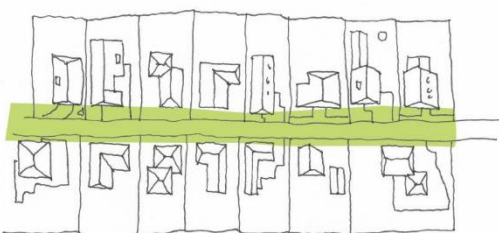
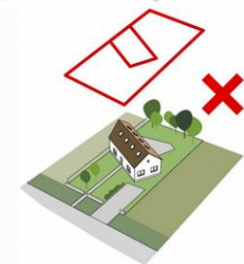
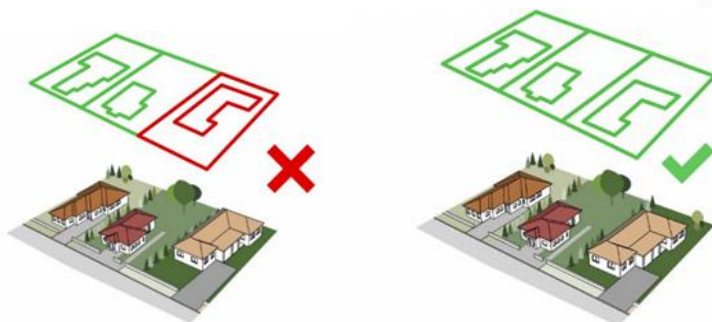
AJÁNLÁSOK- ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Kertvárosias, falusias lakóterületi településrészek

TELEPÍTÉS

Nyírmeggyesen a kertvárosias, falusias lakóterületi településrészekben a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára többségében merőleges rendszerű. Kivételt képeznek az 1970-80-as évek sáttortetős ún. kockaházai.

A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagymértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

TEREPALAKÍTÁS

Nyírmegyes lakóterületei alapvetően sík felületűek, ám néhol előfordulnak enyhe domborzati váltások, ezeken a területeken figyelmet kell fordítani az épületek tájba illesztésére.

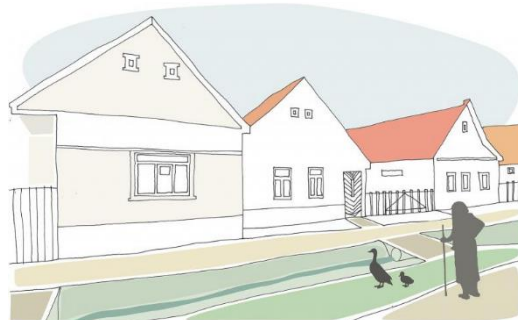
A családi házak terepre illesztésénél törekedni kell a lehető legkevesebb föld megmozgatására. Nem elfogadható az épület földbevájása, az így kialakuló mélyedésben az esővíz összegyűlik, a kert rosszul használható. Nem elfogadható továbbá az épület teljes kiemelése sem, így a ház egy feltűnő platóra kerül, kiemelkedik szomszédai közül. Jó megoldás a terepalakításnál a családi ház részleges bevágása. Az így kitermelt földdel feltölthető egyenesre a telek, kevés földet kell megmozgatni. Kiváló megoldás továbbá, ha az épület eleve terepbe illesztve épül, így kapcsolata a környezetével jó, a földmunka minimális.

MAGASSÁG

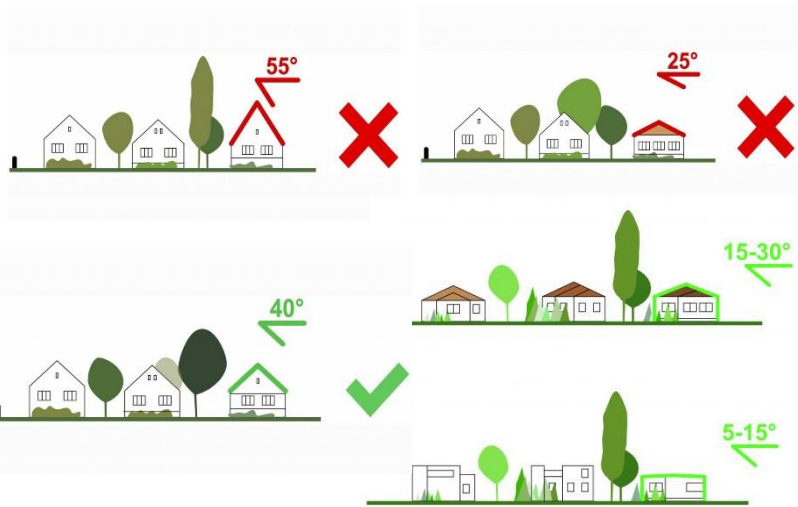
Nyírmegyes lakóterületein a családi házak magassága többnyire egységes képet mutat.

Az új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetükben lévő épületeknek. A túl magas, illetve túl alacsony házak nem illeszkednek az utcaképhez.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Nyírmeggyes lakóövezetében a családi házak tetőhajlásszöge változatos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetükben levőknek. A túl magas, illetve túl alacsony tetőhajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a kialakult utcaképbe. Amennyiben alacsonyabb hajlásszögű, mediterrán típusú házak állnak egymás mellett, akkor megfelelő, ha az új építésű ház is enyhébb hajlásszögű tetővel készül. A lényeg itt is, az illeszkedés elve, mindig vegyük figyelembe a szomszédos épületeket és a környéken jellemző hajlásszögeket.

TETŐFORMA

Nyírmeggyes kertvárosias, falusias lakóterületi településrészén lévő családi házak tetőformája többnyire egyszerű, ám legtöbbször a szomszédos házak tetőformája egymáshoz nem illeszkedik.

Új házak építésénél az utcában jellemző tetőforma figyelembe vételével kell tervezni a tetőt.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

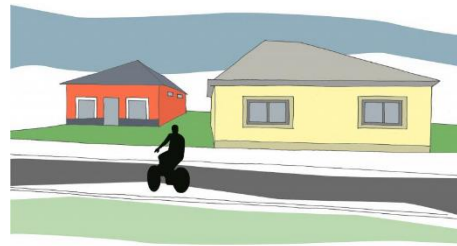
Amennyiben az építési telek körül összetett tetőformájú vagy lapostetős épületek állnak, úgy oda törekedjünk hasonló formákat választani.

SZÍNEK

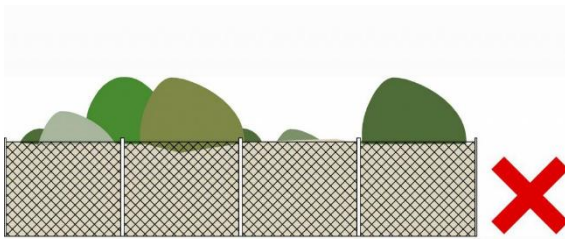
Nyírmeggyes lakóterületi övezetének színvilága változatos. Kevés a kirívó színhasználat. A meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Színválasztásnál használjunk semleges, környezethez illő színeket.

Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemezfedés és burkolat. Tetőfedő anyagként ajánlott a helyben használt hagyományos anyagok és színek alkalmazása.

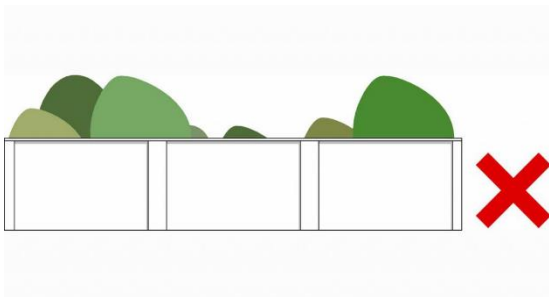

KERÍTÉSEK

Nyírmeggyes kertvárosias, falusias lakóterületi településrészén az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások kerülendők.

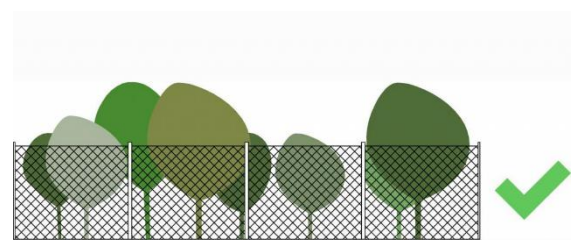
Áttört kerítések nádszövettel és egyéb módon való zárása nem megfelelő.

A tömör, falszerű, áttörésmentes kerítések nem elfogadhatóak.

Javasolt megoldás: természetes határ, kerítés kialakítása növényzetből.

Javasolt megoldás: teljesen áttört, drótfonatos kerítés

Javasolt megoldás: Oszlopos kerítés 1/3 lábazat és 2/3 áttört résszel.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A tornác a népi építészet egyik jellegzetes eleme. Az Alföld némely vidékén, pl. a tanyákon a szegénység jele volt a tornác hiánya. Ma már kevés hagyományos oldaltornácot házat találunk Nyírmeggyesen. A tornác kialakítása azonban máig létező igény az építetőkben, erre különféle stílusban és módon kivitelezett példákat találni a településen. Ezek az átmeneti- „külsőbelső” terek készülhetnek az épület anyagából, de akár fából is. Ügyeljünk arra, hogy a tornác kialakítása illeszkedjen az épület többi részéhez mind színében és anyaghasználatában egyaránt. Ezek az elvek különösen fontosak azok számára, akik utólagosan döntöttek úgy, hogy hozzáépítenek egy tornácot a meglévő épülethez.

A fedett tornác egy olyan tér, mely lehetőséget nyújt arra, hogy a szabadban legyünk, mégis az épület oltalmát élvezzük. A tornác a közösségi élet színtere lehet, ahol az emberek összegyűlnek, beszélgetnek, miközben élvezhetik a kert látványát.

Az erkély hasonlóan a tornácokhoz, lehetőséget nyújt arra, hogy élvezzük a természet közelségét és a szobából kilépve közvetlen kapcsolatba kerülhessünk a környezetünkkel. Az erkély akár pótolhatja is a kertet, ahol annak kialakítására nincs lehetőség. Az erkélyt különböző cserepes növényekkel, kerti bútorokkal tehetjük még otthonosabbá. A tornác és az erkély kialakítása meghatározza az épület arculatát, ezáltal hatással van az utca képére is.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt. Új épületek építése esetén tetszőleges anyagú, de fa mintázatú, matt üvegezésű osztott ablakok beépítése javasolt. Utcai homlokzaton érdemes spalettát vagy zsalugátért kialakítani. Redőnyszekrényt beépített, rejtett formában alkalmazhatunk, különösen ügyelve a nyílászáróval való színbeli egyezésre. A nyílászárók színe harmonizáljon az épület homlokzatán használt színekkel. Kerüljük a túl élénk, rikító színeket.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

A homlokzat környezetbe illeszkedő kialakítása, anyaghasználata, az építészeti megoldások összhatása a homlokzat tagolásának, kedvező színvilágával, a nyílászárók rendszerével, osztásrendjével biztosítható úgy, hogy közben az épület funkcionális használatára is tekintettel van. A homlokzat kialakítása során törekedünk a természetes anyagok választására, a terméskő, téglá, vakolt felületek, faburkolatok alkalmazása javasolt. A tető fedésére választhatunk beton vagy kerámia cserepet egyaránt, itt is ügyeljünk arra, hogy a homlokzati színhez passzoló, természetes árnyalatot keressünk, ugyanez vonatkozik az ereszcatorna színének kiválasztására is.

Az alacsonyabb tetőhajlású házak esetén használhatunk semleges színű bádoglemezfedést vagy akár kialakíthatunk passzív zöldtetőt is. Régi épületek felújításánál törekedjünk az egyedi, markáns stíuselemeket megőrizni.

RÉSZLETEK

A jól kitalált egyszerű, de igényesen, szépen kivitelezett részletek gazdagítják épületeinket. Egy-egy jól megválasztott anyag vagy burkolat ötletes felhasználása, egy ereszt, vagy tetőcsatlakozás, párkány részlet jó minőségben elkészítve díszítőelemként is felfogható. Az apró részletek határozzák meg egy épület végső karakterét, ezért figyeljünk oda a kivitelezés során mit és hogyan akarunk megmutatni egyedi elképzelésinkből a világ számára.

Szép építészeti részlet ezen az épületen a fából készült homlokzat és az azon megjelenő oromzati díszítőelem, mely markáns stílusjegye ennek a háznak.

Szép díszítőelem figyelhető meg a hagyományos oldaltornácok házak oszlopain. A tornácot tartó oszlopok fejezeti részének ornamentikája figyelemre méltó, ez a fajta részlet kidolgozottság néhol megjelenik a kéményeken is, mely látványos eleme a háztetőnek.

A régebbi építésű épületek előtt jellemzően betonoszlopos kerítések találhatók, a betonoszlopot igyekeztek különböző apró motívummal díszíteni.

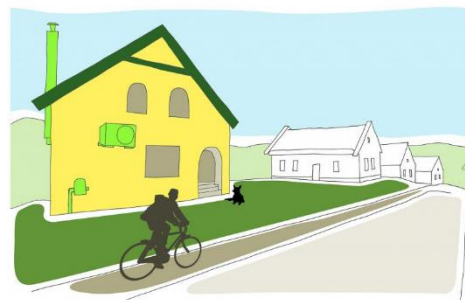
Az épületeken megjelenő műszaki berendezések (parabola antenna, légkondicionáló berendezések, napelemek, napkollektorok stb.), reklámtáblák nagyban befolyásolják az utca képét, ezért nem mindegy hova és milyen minőségben kerülnek elhelyezésre.

A műszaki berendezések utcafronton, illetve homlokzaton való elhelyezését kerülni kell, helyette válasszunk kevésbé frekvenciált helyet, ahol kevésbé zavaró a látványuk. Légkondicionáló, parabola antenna elhelyezésére például alkalmas lehet az erkély, loggia vagy az épület hátsó, oldalsó fala.

Az alternatív energiaforrások használata háztartásunkban pozitív és támogatandó. Ügyeljünk arra, hogy a napelemek lehetőleg egységes felületet képezzenek, ne folt szerűen telepítsük őket. A napelemek tartószerkezetét lehetőség szerint a tetőcserep színével harmonizálva valósítsuk meg.

Sajátos építményfajták, vonalas létesítmények (közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási létesítmények) elhelyezésékor javasoljuk az erre vonatkozó jogszabályok betartásán túl az illeszkedés elvét szem előtt tartani. Lehetőség szerint a közműveket a föld alatt vezessük be az épületbe, ha szükséges az épület oldalfalán vezessük a kábeleket, csöveket, ahol kevésbé zavarják a látványt.

Reklámtáblák, cégérek, hirdetőfelületek elhelyezésekor vegyük figyelembe az épület stílusát, korát, ahhoz színben, anyagban harmonizálva illeszkedjünk. Javasolt az épület homlokzatának védelme érdekében az épület falához rögzített konzolos táblák vagy az épület elé kihelyezett álló táblák alkalmazása.

KERÍTÉSEK

A kerítés része otthonunknak, ezt látjuk meg először, ha hazaérkezünk, ez fogadja a látogatókat, ez az első olyan épített elem, ami alapján véleményt formálunk, ezért fontos, hogy ne hanyagoljuk el a kerítés megtervezését.

Nyírmeggyes kertvárosias, falusias lakóterületi részein változatos anyagokból készült kerítésekkel találkozunk. A hagyományos régi építésű házak előtt előfordulnak az egyszerű betonoszlopos, a fémlemezről készült kerítések, ezek kombinációi és a betonalapoz faléces kerítések is.

Az újépítésű részeken jellemzőek a terméskőből vagy téglából rakott, illetve ezekkel az anyagokkal burkolt kerítések, kovácsoltvas vagy fa közttes betétekkel vegyítve.

A kerítés kialakításakor használjunk az épületen is megjelenő anyagokat, színeket, így megteremthetjük a kapcsolatot közöttük harmóniát hozva létre.

A kertkapu kialakításakor alkalmazhatunk hangsúlyosabb elemeket is, de ügyeljünk arra, hogy az ne legyen hivalkodó, ízléstelen.

Ne essünk túlzásokba, ne építsünk a szükségesnél magasabb és vastagabb kerítést. Tartsuk szem előtt, hogy a vagyonvédelem érdekében épített erődítményszerű kerítések nemcsak otthonunkat, értékeinket fedik el, de az esetleges illetéktelen behatolót is elrejtik majd, aki így észrevétlen marad.

KERTEK

A kertvárosias, falusias lakóterületi településrészen is fontos, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek a környezetbe.

A megfelelő telepítésen és terepalakításon túl ügyeljünk arra, hogy lehetőség szerint megfelelő természetes háttérrel adjunk az épületnek. Így otthonunk olyan lesz, mintha már rég ott állna, emellett a kertben és az épületben tartózkodás is kellemesebbé válik.

Az épületet részlegesen takarjuk növényekkel, amelyek kiemelik annak szépségét, kontrasztosabbá téve az emberi alkotást.

Az épület tájba illesztését nagyban segíthetjük a meglévő növényzet megtartásával. A földmunkák során próbáljuk megővni a területen lévő növényzetet, hiszen egy beállt ökoszisztémával rendelkező kert kialakulásához hosszú éveknek kell eltelnie.

Az épület mellett kertünk megtervezésére is fordítsunk kellő időt és energiát, ha tehetjük kérjünk szakmai segítséget a tervezéshez. A kert funkcióit tervezzük az egyes épületrészekhez igazodva, így a kert és az épület egy egységes látványt és életteret fog biztosítani számunkra. A volt zártkerti és majorsági területeken törekedjünk az egykori használat megidézésére. Ha módunkban áll, alakítsunk ki haszonkertet, ahol termesztünk zöldséget, gyümölcsöt.

A garázst lehetőleg az épülethez kapcsoljuk, így nem vesszük el a teret a kertünkéből. Burkolatok választásánál keressük a vízáteresztő, könnyen tisztítható fajtákat, használhatunk régi, bontott téglát is a kevésbé intenzív használatú részekben. A régi anyagok újra felhasználása a környezet szempontjából is előnyös. A bontott téglát sokféle módon felhasználhatjuk kertünkben, a járóburkolathoz, lépcsőkhöz, szegélyek, térfalak, virágágyások kialakításához, szalonnasütők köré

Figyeljünk arra, hogy a kertünkben a burkolt és a zöldfelületek aránya egyensúlyban legyen, ne essünk túlzásba, kerüljük a nagy felületek leburkolását, hagyjunk meg inkább nagyobb méretű zöld foltokat, így kertünk pozitív hatásai jobban érvényesülhetnek.

A növények megválasztásánál vegyük figyelembe kertünk mikroklimatikus jellemzőit és próbáljuk úgy összeválogatni kertünk növényfajait, hogy minden évszakban legyen valami dísz a kertünknek (virág, termés, lombzín stb.).

Déli kitettséű, napfényes helyre javasoltak a mediterrán térségből származó növények, díszfűvek, fűszernövények és sziklakerti évelők is, mint például a levendula (*Lavandula angustifolia*), zsálya (*Salvia officinalis*), sáslilium (*Hemerocallis*), pompás varjúháj (*Sedum spectabile*), molyhos madárhúr (*Cerastium tomentosum*). Fák, cserjék közül ajánlható erre a fekvésre a kislevelű hárs (*Tilia cordata*) és a som (*Cornus mas*), loncfajok (*Weigela*), orgona fajok és fajták (*Buddleja davidii*, *Syringa vulgaris*), illetve különböző gyümölcsfák.

Az északi, árnyékos oldalra ajánlott fajok: a hortenzia (*Hydrangea macrophylla*), árnyliliom (*Hosta* sp.), puszpáng (*Buxus sempervirens*), magyal (*Ilex sempervirens*), kis vagy télizöld meténg (*Vinca minor*).

UTCÁK, TEREK

A közterületek tervezésekor igazodjunk a meglévő adottságokhoz, vegyük figyelembe a környezetet, elképzeléseinket azzal harmonizálva valósítsuk meg. A virágos, zöld utcák, ápolott, gondozott parkok nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy egy település élhetőbb legyen. Nyírmeggyes esetében is a cél az, hogy a meglévő zöldfelületeket megfelelő állapotban fenntartsák és emellett újakat hozzanak létre.

Nyírmeggyes lakóterületein a hagyományos értelemben vett közparkok nem alakultak ki, viszont a település rendelkezik egy parkos játszótérrel és egy sportpályával is, melyek kielégíthetik a gyerekek és a felnőttek rekreációs igényeit egyaránt. A játszótéren a telepített növényzet még fiatalok, törekedni kell ennek az állománynak a megővésére, növekedésük serkentésére és új növények ültetésére.

Az utcák viszonylag keskenyek, az út menti zöldsáv alkalmas a fásításra és az előkertek kialakítására. A lakóterületek utcáin jellemzőek a meggyfasorok, melyek erősítik az ittlakók identitását kifejezni.

A településközponti fejezetben közölt utcákra és közterekre vonatkozó ajánlások itt is alkalmazandóak.

AJÁNLÁSOK- ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Ipari, gazdasági területek

Ipari, gazdasági tevékenységet lakóterületen csak kivételes esetben, alapvetően a lakosság alapfokú ellátása céljából végezzünk. A tevékenység fajtája ne okozza a szomszédok zavarását, legyen alkalmas a lakóterületi együttélés normáinak betartására. Problémás tevékenység (zajos, bűzös, jelentős ügyfélforgalommal jár stb.) nem alkalmas lakókörnyezeti integrálásra és helye a település erre a célra kijelölt egyéb övezeteiben van.

Ipari, gazdasági tevékenység céljára a település mezőgazdaságilag kevésbé értékes, alacsony termőképességű területeit kell igénybe venni, illetve meg kell vizsgálni a település barna-, illetve rozsdas övezeteinek hasznosíthatóságát.

Konkrét elképzelések megvalósításához vegyünk igénybe tapasztalt tervezőt, aki az ipari, gazdasági létesítmények vonatkozásában megfelelő referenciákkal rendelkezik.

A tervezett létesítmény kiterjedése, volumene vonatkozásában a környezethez igazodó, vagy azt meghatározó létesítménnyé válhat. Legyünk tisztában az előbbiekkal, ennek függvényében itt is érvényes az illeszkedés, arányos illeszkedés elvárhatósága.

Az ipari, gazdasági épületek többnyire a technológia, a racionalitás, a gazdaságosság által meghatározottak, azonban ezek a létesítmények is formálhatók, gazdagíthatók. Az előbbiek érvényesek a tömegformálásra, a lapos-, vagy magastető kiválasztására, homlokzati anyaghasználatra, a színekre stb.

A telephelyek arculatát igen gyakran nem a főépület építészeti gazdagsága, hanem az utca felől domináló egyszerűbb építészeti eszközök igényessége határozza meg. Fordítsunk kiemelt figyelmet az utcafronti kerítés, ipari és személybejárat kapu és porta, a látható műtárgyak, mérnöki létesítmények, a reklámok, reklámfeliratok elhelyezésére, kialakítására.

Fontos a telep fogadó övezetének kialakítása igényes térburkolatokkal, szükség szerint padokkal, utcabútorokkal, zöldfelületekkel, reklámként is értelmezhető zászlórudakkal.

Minden telephelyen szükség van iroda épületrészre, fizikai dolgozókat kiszolgáló szociális helyiségekre, melyek a telephely az épületek arculatformálásánál kedvezőbb, igényesebb kialakítással készülhetnek. Előbbiek miatt ezek a funkciók kívánkoznak a tömbösített, vagy pavilonosan megfogalmazott épületállományunk utcafronti településképet is érintő részére. Az iroda-szociális épületrész akár teljesen takarhatja az egyszerűbb karakterű műhely épületszárnyat.

Az ipari, gazdasági létesítmények sem képzelhetők el zöldfelületek, szélvédő, árnyékoló, vizuálisan határoló fasorok, ligetek, egyéb növénytelepítés, netán fogadó övezeti díszkert nélkül. Az előbbiek meglévő, nem különösebben mutatós telephely arculatának javítására, gazdagítására, netán takarására is alkalmasak.

AJÁNLÁSOK- ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Beépítésre nem szánt területek

Tanyák, majorok építésénél biztosítani kell a tájba illesztést megfelelő, lehetőleg pavilonos (nem tömbösített) telepítési koncepcióval, természetes tájba illő anyaghasználattal, egyszerű építészeti tömegformálással, magastetős kialakítással, a területen jellemző természetes anyagú fedési móddal. Kerítések szükségessége esetén természetes, lehetőleg faanyagú megoldások a kedvezőek, fonott vagy egyéb természetes anyagú, illetve fa betétmezőkkel.

Meg kell ismerni és be kell tartani a település területét érintő Érzékeny Természeti Területekre, Nemzeti Ökológiai Hálózatra, ill. annak magterület és pufferterület övezeteire vonatkozó ajánlásokat, továbbá a Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területekre vonatkozó szakmai előírásokat. A mocsár, nádas, sziklás terület természetközeli területnek minősül, az erre vonatkozó 253/1997. Korm. rendelet 30/A § (2) bekezdés értelmében természetközeli területeken épületet nem lehet elhelyezni.

Valamennyi alkalmazott eszközzel törekedni kell a tájkarakter megőrzésére, a növény-, és állatvilág indokolt védelmére, zavarásának, megváltoztatásának elkerülésére.

Nyírmeggyes jelentős nagyságú külterületi termőföldjei hagyományosan szántóterületként, gyümölcsösként hasznosítottak. Erre vonatkozóan a következő ajánlások érvényesek:

A talaj, mint a növényzet egyik alapvető élettere, a legfontosabb természeti erőforrások közé tartozik, melynek védelme különösen fontos Magyarországon, mivel az ország területének kb. 50%-án szántóföldi művelés folyik. A mezőgazdasági művelés alatt álló területeken az intenzív talajművelés igen súlyos talajerózióhoz, talajtömörödéshez, a biodiverzitás csökkenéséhez, valamint a bemosódott növényvédőszeres által a felszíni, felszín alatti alatti vizek szennyeződéséhez vezethet.

Olyan talajkímélő művelési módokat kell alkalmazni, amelyek a talaj erózió és defláció elleni védelmét, a talajszerkezet és -nedvesség megőrzését, a talaj szervesanyag tartalmának növelését, a talajélet védelmét célozzák meg. A talajerózió és a különböző művelési rendszerek összefüggéseit vizsgáló kutatási eredmények alapján elmondható, hogy a kímélő művelés világszerte hozzájárult a talajerózió csökkenéséhez.

A természetközeli élőhelyek szomszédságában a természetvédelmi érdekeket szem előtt tartó hagyományos művelési módok, gazdálkodási formák részesítendőek előnyben. A mezőgazdasági szennyező források mennyiségét csökkentve hozzájárulhatunk a természetközeli élőhelyek megóvásához.

A helyi tájhasználatra jellemző művelési ágak megtartására és fejlesztésére, a hagyományos tájszerkezet megőrzésére, illetve visszaállítására kell törekedni.

Általánosságban elmondható, hogy a természeti állapot megőrzésére, illetve javítására kell törekedni.

Ősztönözni kell a hagyományos növényi kultúrák természetét, valamint a biogazdálkodás megteremtését.

A település külterületén, valamint a belterület határán a deflációra hajlamos homoktalajok megkötésére védőfásítás telepítése javasolt őshonos fafajok alkalmazásával, melyek jól bírják a szélsőséges időjárási viszonyokat (nyár, nyírfafajok, fűz félék, kocsányos tölgyek). A defláció és az erózió okozta káros hatások mérsékléséhez, megszüntetéséhez elsődleges a parlagon hagyott, kopár területek felszámolása és a művelésbe való bevonásuk.

Az idegenhonos invazív növényfajok, mint pl. a selyemkóró, aranyvessző fajok, bálványfa kiszorítják a természetes vegetáció elemeit, veszélyeztetik az őshonos fajok fennmaradását, ezért terjedésüket minél előbb meg kell állítani, állományukat vissza kell szorítani a rendelkezésre álló eszközökkel (kaszálás, vegyszeres kezelés stb.).

Az állattartó telepek létesítése, korszerűsítése mellett, támogatandó a felhagyott állattartó telepek felújítása és üzembe helyezése.

JÓ PÉLDÁK – ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

Ahhoz, hogy tudjuk kik vagyunk és hova tartunk az életünkben, elengedhetetlen a múltunk ismerete és hagyományaink tisztelete, ápolása. Ezt a gondolatot az élet minden területén alkalmazhatjuk, így az építészetben is. Lehetőségeinkhez képest törekedjünk arra, hogy a hagyományos építészeti elemeket, motívumokat megőrizzük, és tovább örökítsük az elkövetkezendő nemzedék számára.

A hagyományörzés tekintetében kiemelhetjük ezt a felújított régi épületet, mely a környékre jellemző építészeti stílusjegyekkel rendelkezik: klasszikus, háromosztatú, homlokzati vakolatdísszel rendelkező gádoros parasztház.

A nyílászárók szépen és igényesen vannak felújítva, a keret színe harmonizál az épület homlokzatán megjelenő díszítőelemekkel. A tető cserépfedése és az eresz kialakítása színében és anyagában is illeszkedik az épület többi részéhez.

Egy másik jó építészeti példa, mely egy sátozott kockaháznak az átépítésével jött létre. A kerítés elhagyásával zöldfelület kialakítására alkalmas terület szabadult fel. Az ingatlan tulajdonosa ezt jól használta ki, igényesen megtervezett előkertet hozva létre. Az épület homlokzatán, a lábazon alkalmazott színek és anyagok harmonizálnak egymással, ugyanez elmondható a tetőfedésre használt anyag és színválasztás esetében is és a kovácsoltvas kerítés is harmonizál az épület egészével.

Sajátos hangulatú, építészeti részletekben gazdag épület. A bejárat lefedése az oromzati fa díszítőelemmel jó példa a tornácok kialakításának módjára. A homlokzatra választott burkolóanyag szinkronban van a tető fedésére használt cseréppel. A bejáratnál kialakított pergola, a felfuttatott rózsával méltóképpen fogadja az érkezőket.

A kerítés színében harmonizál az épület egészével, a fa betétmezők áttörtsége kedvező mértékben engedi láttatni az épületet és az előkertet. A kerítésen használt anyagok esetében el lehet mondani, hogy a kevesebb néha több, egyféle burkolóanyag használata kedvezőbb, egységesebb képet mutatna. Előbbiek ellenére jóízű, barátságos, helyi identitású épület tekint az utcára.

Egy jól kitalált, egységes arculatú épület fontos eleme az utca képének. Egymással harmonizáló, meleg tónusú színek jelennek meg a homlokzaton és a tetőn, a tetőcserép visszaköszön a kerítésen és a kerti kút tetején is. Az utca képében az épület mellett megjelenik a kert és a szép, zöld gyeppel, melyet kellő mértékben hagy láttatni az igényesen kialakított, kovácsoltvas betétmezőkkel ellátott kerítés.

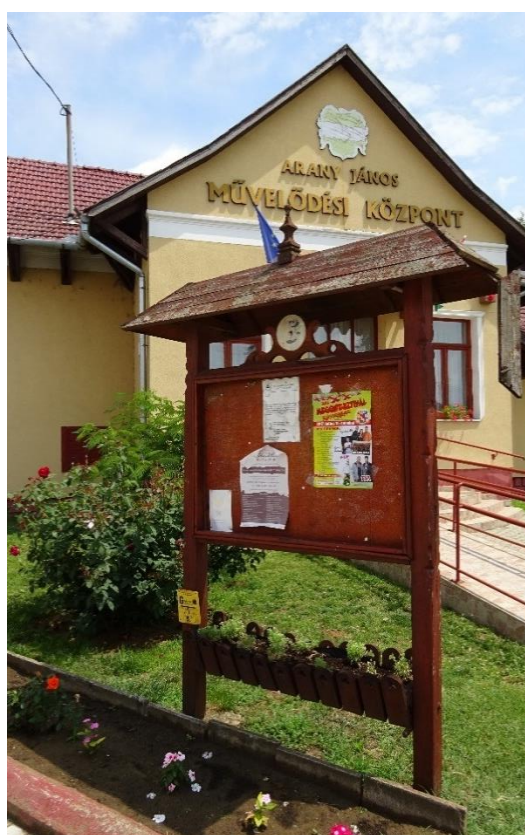
Mediterrán stílusú családi ház, enyhe hajlásszögű tetővel. Az épületre jellemző az egyszerű, visszafogott szín- és anyaghasználat, tömegképzés. A homlokzat színe harmonizál a tetőcserép és az ereszcsonna színével egyaránt. A kerítés is illeszkedik az épület letisztult formáihoz, színéhez. Az oldalbejárat oszlopokkal alátámasztott tornácossal jellegű.

7. JÓ PÉLDÁK – SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

A település arculatának kialakításában nagy szerepe van az utcák megjelenésének, küllemének is. Az utcaképet nagymértékben meghatározza a hirdetőtáblák, reklámfelületek megjelenésének módja. Ezeknek a tábláknak a célja elsősorban a figyelemfelkeltés, ezért sokszor élénk színekkel vagy túlzottan nagy méretű táblák kihelyezésével próbálják ezt elérni. Az információ közlését kreatív módon, a környezethez jobban illeszkedve is megtehetjük.

A település központi részein a reklámhordozók kihelyezésekor törekedjünk arra, hogy az alkalmazkodjon az épület jellemzőihez, anyaghasználatához, színeihez. A település egyéb területein csak a szabályozás szerinti reklámhordozó helyezhető el, itt szintén elengedhetetlen a megfelelő anyaghasználat.

Az egységesen megtervezett tájékoztató táblák a település arculatának pozitív megjelenését segítik. Az egyedien kialakított, faforgott oszlopokon álló hirdetőtáblák, üdvözlőtáblák feldobják a településképet.

Az épület homlokzatán elhelyezett reklámfelületek, hirdetőtáblák, cégérek harmonizálnak az épülettel, színben válasszunk semleges árnyalatokat, földszíneket.

Az igényes, rendezett utcaképhez hozzátartozik az is, hogy hogyan jelennek meg a különböző feliratok, jelzések az épületek homlokzatán. A feliratok megtervezésekor törekedjünk a homlokzat színével harmonizáló betűszín választásra. A felirat stílusa, betűtípusa, sajátos kialakítása figyelemfelkeltő, magára vonzza a tekintetet.

Az egyedi készítésű utcanévtáblák szintén emelik az adott utca képét. Nem javasoljuk a ríkító, színben, anyagában és formájában nem odailő táblák használatát. Ajánlott a természetes alapanyagokból készült, az épület homlokzatával harmonizáló táblák kihelyezése.

Pozitív példák, egyedi ötlet alapján megvalósított utcanév táblák, házzszámok, melyek feldobják az épület homlokzatát.

A helyi buszváró egyedi kialakítása.

Működő kút a település egyik kereszteződésében.

A Községháza tetejét borító napelemek.

Köztéri pad a főtéren.

Egyedi készítésű ülőbútorok természetes alapanyagokból.

Hulladékgyűjtő az iskola udvarán.

IMPRESSZUM

NYÍRMEGGYES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Nyírmeggyes Község Önkormányzat email címe: ph.meggyes@gmail.com

Nyírmeggyes Község Önkormányzat postai címe: 4722 Nyírmeggyes Petőfi S. út 6.

Telefon: +36 44 409-750

Polgármester: Szóké né Vadon Edit

polgármester email címe: szokene@ent.hu

Főépítész: Végh József

főépítész email címe: jozsef.vegh@artvital.hu

SZERKESZTETTE: Végh Csilla

SZÖVEG: Végh József, Végh Csilla

FOTÓ: Végh József, Végh Csilla, Végh Csongor

GRAFIKAI TERVEZÉS: Végh Csilla, Lechner Tudásközpont mintasablonjának felhasználásával
Nyírmeggyes, 2017.

Felhasznált források:

Építészeti útmutató ábrái: Lechner Tudásközpont

Magyarszéphely településképi arculati mintakézikönyv

Szondi Csaba: Nyírmeggyes társadalomföldrajzi fejlődése, 2004. Nyíregyháza

<http://americanhungarianjournal.com/blog/2012/04/02/josag-szimboluma/>

<http://muemlekem.hu>

<http://nepesseg.com/szabolcs-szatmar-bereg/nyirmeggyes>

<http://www.nyirmeggyes.hu/1segesrendeletek/helyi%20epitesi%20szab..pdf>

<http://www.nyirmeggyes.hu/nym%20tortenete.php>

<http://www.nyirmeggyes.hu/pdf/hesz%20alaprendelet.pdf>

<http://www.nyirmeggyes.hu/pdf/orok.pdf>

<http://www.nyirmeggyes.hu/pdf/szerk.pdf>

<http://www.szatmarikisterseg.hu/telepulesek/nyimeggy.htm>

<http://www.szon.hu/a-josag-szimboluma/1945142>

http://www.tajokologiaiilapok.szie.hu/pdf/200601/01_Badonyi.pdf